

ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження. Він наділений повноваженнями щодо вирішення питань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, що вимагає у кожному випадку ретельного вивчення матеріалів кримінального провадження. А до негласних слідчих (розшукових) дій, для проведення яких має надати дозвіл слідчий суддя, КПК відносить: втручання у приватне спілкування (ст. 258), різновидами якого є: аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260); арешт, огляд і виїмка кореспонденції (ст. 261, 262); зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст.264); обмеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267); установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268); спостереження за особою (ст. 269); контроль за вчиненням злочину, якщо при цьому виникає необхідність тимчасового обмеження конституційних прав особи (ч. 8 ст. 271); негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274).

По кожному з розглянутих питань, віднесених до його компетенції, слідчий суддя приймає рішення у формі ухвал. Вирішення означених задач вимагає неабиякого досвіду та являє досить суттєве навантаження на слідчого суддю.

Вважаю, що перелік напрямів діяльності слідчого судді, навантаження в судових органах різних регіонів України вимагають вивчення, аналізу та можливого перегляду.

Кримінально-правові та кримінально-виконавчі засади принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань

Конопельський В.Я., начальник кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат політичних наук, доцент

В науці під засадами розуміється основа чогось; те головне, на чому ґрунтується, базується що-небудь; спосіб, метод здійснення чого-небудь [1, с. 214].

Як показало вивчення доктринальних та правових джерел, у жодному із них питання щодо кримінально-правових та кримінально-виконавчих засад протидії як рецидивній, так і організованій злочинності у виправних і виховних колоніях України, у зазначеній постановці не ставилось, хоча його необхідність у контексті реалізації мети і завдань кримінально-виконавчого законодавства є очевидною.

Особливо актуальним воно є з точки зору підвищення рівня ефективності виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі та реалізації на практиці принципу диференціації та індивідуалізації виконання даного покарання [2, с. 146-151]. При цьому слід зазначити, що у науковій літературі як з питань кримінального, так і з питань кримінально-виконавчого права словосполучення, типу «кримінально-

правові засади» та «кримінально-виконавчі засади» є широко вживаним, проте їх автори їх зміст у виді окремого поняття досі не визначили.

У той самий час, як вірно у зв'язку з цим зауважив М.П. Клейменов, кримінальне право як сучасна, реалістична і дієва наука повинна вивчати динаміку відповідних явищ, аналізувати процеси, які відбуваються з ними в контексті соціальних змін, встановлювати тенденції, виявляти закономірності руху кримінально-правової «матерії» з тим, щоб мати можливість своєчасно розробити і запропонувати відповідні заходи, адекватні обставинці, що складається [3, с. 16-17]. Зокрема, як правильно зробила висновок І. Рощина, однією з умов підвищення ефективності норм кримінального права у запобіганні злочинам є обов'язкове прогнозування наслідків прийняття відповідних норм [4, с. 193].

Аналогічні проблеми теоретико-прикладного характеру мають місце і в кримінально-виконавчій діяльності, що, в кінцевому результаті, впливає на ефективність процесу виконання кримінального покарання у виді позбавлення волі та практику реалізації зазначеного вище принципу кримінально-виконавчого законодавства [5]. Як з цього приводу зробила висновок І.С. Яковець, єдиний підхід до поняття ефективності взагалі та ефективності виконання кримінальних покарань ДКВС України, зокрема, в науці кримінально-виконавчого права, поки що не вироблений.

Головні труднощі розглядуваної проблеми з теоретичної точки зору полягають в тому, що:

а) по-перше, необхідно виокремити з масиву результатів діяльності ДКВС України основне, те, що є головним для цієї структури як певної системи, на яку покладається завдання по виконанню кримінальних покарань;

б) по-друге, у тому, що для об'єктивних висновків про ефективність діяльності ДКВС України потрібні тільки ті результати, що прямо та безпосередньо залежать саме від діяльності підрозділів цієї служби [6, с. 65-66].

Зазначений висновок у повній мірі відноситься й до визначення ефективності застосування у кримінально-виконавчій діяльності України принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т. В. Ковальова. – Х.: Фоліо, 2005. – 767 с.
2. Яковець І.С. Проблема визначення поняття «ефективність діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України» / І.С. Яковець // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / гол. ред. Ю.В. Баулін. – Х: Кроссруд, 2007. – Вип. 13. – С. 146-151.
3. Клейменов М.П. Уголовно-правовое прогнозирование: Автореф. дис... докт. юрид. Наук / 12.00.08 – Екатеринбург: ЕГУ, 1992. – 40 с.
4. Рощина І. Умови підвищення ефективності норм кримінального права у запобіганні злочинам / І. Рощина // Право України. – 2011. – № 4. – С. 191-196.
5. Рагимов И.М. Эффективность лишения свободы и пути ее повышения [Текст]: Автореф. дис... д-ра юрид. наук / 12.00.08 – Л.: ЛГУ, 1998. – 33 с.
6. Яковець І.С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія / І.С. Яковець. – Х.: Право, 2013. – 392 с.